

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

EEN NIEUW MEESTERWERK VOOR DE GROTE KERK VAN ALKMAAR VISIEDOCUMENT MET UITWERKING

Afbeelding 1. Het grote venster in het zuidelijk deel van het transept. Foto Mike Bink.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

I. VISIE

1. Een nieuw meesterwerk aan de Grote kerk toevoegen

De vraag waarom het belangrijk is om een nieuw kunstwerk aan de 500 jaar oude Grote Kerk, en dus aan Alkmaar toe te voegen, zal in de afgelopen eeuwen niet vaak zijn gesteld. Alkmaarders wisten het antwoord al: wanneer je trots bent op je kerk en je stad, dan laat je dat zien met nieuwe kunst.

Net nadat de kerk, op zich al het grootste kunstwerk van Alkmaar, klaar was, kreeg Jacob Cornelisz. van Oostanen de opdracht om het enorme gewelfschildering Het Laatste Oordeel in het koorgewelf uit te beelden. Bezoekers genieten daar nog steeds van. De verf was nog niet droog of Maarten van Heemskerck kreeg de opdracht het eveneens zeer grote Laurentiusaltaar te schilderen. We mochten daar in 2018 nog even van genieten, maar nu hangt het weer in Zweden. Helaas is ook het Opus Magnus van de Meester van Alkmaar honderd jaar geleden verkocht aan het Rijksmuseum.

Nog wel een pronkstuk dat bewondert kan worden in de kerk is het Hagerbeer-Schnitgerorgel, met een positie in de top tien van Nederland. Op de luiken van dit orgel zijn door Caesar van Everdingen de andere belangrijke schilderingen aangebracht, met onder meer de intocht van David. Het eerste orgel uit 1511, het Van Covelensorgel, bleef gelukkig gespaard en werd het oudst bespeelbare orgel van Nederland.

Recenter werd een tijdelijk kunstwerk (1996 - 2004) toegevoegd op basis het Laurentiusaltaar van Maarten van Heemskerck. Bij de heropening van de gerestaureerde kerk, werd een afbeelding van het originele kunstwerk digitaal, via het toen nog nieuwe internet van Zweden, naar Alkmaar gestuurd en geprint op ware grootte. Dit omvangrijke kunstproject werd bedacht en uitgevoerd door Kees Bolten en heette Maarten in Cyberspace. Voormalig koningin Beatrix was aanwezig bij de onthulling.

Daarmee vindt het streven om opnieuw een meesterwerk toe te voegen aan de kunstschat van kerk en stad zijn basis in een langer traditie. Alkmaarders zijn ook nu nog trots op hun Grote Kerk, die zij de huiskamer van de stad noemen.

Afbeelding 2. Schildering in het koorgewelf Het laatste oordeel van Jacob Cornelisz. van Oostanen.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

Maar er zijn ook andere redenen. Alkmaar heeft met het Stedelijk Museum en de Grote Kerk een goede naam opgebouwd bij bezoekers uit Nederland en Duitsland. Niet voor niets heeft de kerk 85.000 bezoekers per jaar in en rond het zomerseizoen. Daarmee is dit monument van de stad belangrijk voor de aantrekkelijkheid voor toeristen en is een nieuw kunstwerk een extra trekker.

Ook voor bewoners van stad en regio is het toevoegen van een nieuw kunstwerk een kans om een nieuwe beleving mee te maken in dit eeuwenoude gebouw. Een nieuw kunstwerk in het transeptruum, het grootste van het vasteland van West-Europa, is daarvoor bij uitstek geschikt. Door zijn omvang, maar ook door de geweldige lichtinval aan de zuidkant, kan geen bezoeker om dit raam heen. Het zal al snel het meest besproken kunstwerk van stad en regio worden en bij voldoende kwaliteit ook landelijk de aandacht trekken.

Afbeelding 3. Laurentiusaltaar van Maarten van Heemskerck, thans in de kathedraal van Linköping in Zweden

2. Betekenis van de Grote Kerk voor Alkmaar

De Grote Kerk heeft een bijzondere betekenis voor Alkmaar en de regio. De kerk is niet alleen het grootste monument van stad en regio, maar neemt in het dagelijks leven nog steeds een vooraanstaande plaats in. Voor belangrijke bijeenkomsten zoals de 4 en 5 mei vieringen, Alkmaar Ontzet, en voor grote culturele activiteiten als grote podiumuitvoeringen, concerten, de Mattheus Passion en de expositie World Press Photo is geen andere plek denkbaar. Maar ook voor de vitaliteit van stad en regio speelt de kerk een hoofdrol. Tijdens de beschikbaarheid van het gebouw als museum, waar dan een permanente digitale expositie over de geschiedenis en de kunstschat is te bezichtigen, komen jaarlijks rond de 85.000 bezoekers die veelal langer de stad aandoen. Eenzelfde aantal bezoekers komt op uitvoeringen en evenementen in de kerk af. Met 170.000 bezoekers kan de economische waarde van de kerk niet worden onderschat. Nieuwsberichten en publicaties over dit monument worden met veel belangstelling gelezen.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

3. Daarvoor is 2023 de beste tijd

Voor een nieuw kunstwerk is geen directe aanleiding nodig, noch een bijzonder jaar. Kunst is van zichzelf belangrijk. In dit geval kan een aanleiding en een jaartal zeker bijdragen aan het nieuwe meesterwerk. Een raam van deze omvang vraagt om een flinke investering, het is van belang dat Alkmaarders niet alleen enthousiast zijn over dit initiatief maar er ook aan bijdragen.

In Alkmaar is de viering van het Ontzet het belangrijkste jaarlijkse stadsfeest. Nog steeds wordt het door heel de stad gevierd, zowel op straat als binnen. In de aanloop naar 2023 zal dat enthousiasme extra groot zijn, omdat in dat jaar het voor de 450ste keer wordt gevierd. In dat jaar wordt dit voor Alkmaar belangrijke jubileum gevierd met een jaarprogramma. Door het stichten van nieuwe kunst onderdeel te laten uitmaken van zo'n programma neemt het draagvlak toe en daarmee ook de ondersteuning van inwoners, ondernemers en stadsbestuur.

Afbeelding 4. De intocht van David van Caesar van Everdingen op de luiken het Hagerbeer-Schnitgerorgel. Foto ****

4. Inhoud en betekenis: *Het licht van de vrijheid*

Het oprichten van een dergelijke groot kunstwerk in een bijna openbaar gebouw moet betekenis voor de stad hebben. Dat kan het beste door een betekenisvol thema te bepalen, een onderwerp dat iedere inwoner aanspreekt en ook buiten Alkmaar herkenbaar is. De stad is landelijk bekend om twee gebeurtenissen, de wekelijkse kaasmarkt en de viering van Alkmaar Ontzet. Van die twee is het Ontzet het meest aansprekend bij de inwoners, omdat zij de verhalen daarover hebben gehoord en die ook weer doorvertellen. Het is niet alleen een feest dat in alle geledingen wordt gevierd, het Ontzet geeft ook een gevoel van trots vanwege de aansprekende geschiedenis. Alkmaar was de eerste stad die zich in 1573 verzette tegen de Spaanse koning en

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

daarbij het beleg doorstond, na mislukkingen in Naarden en Haarlem. Een ander belangrijk Ontzet, dat van Leiden, dateert van een jaar later.

Het thema Ontzet geeft veel ruimte om uiting te geven aan de gebeurtenis in 1573 en dat hoeft niet meer op de wijze zoals het heroïsche schilderij van Herman te Kate uit 1862 in het Stedelijk Museum of op symbolische wijze als bij Vrouwe Victoria van Frans Stracké in 1876 in het Victoriepark, onthuld door koning Willem III. Bij een eigentijds kunstwerk kan ook uiting worden gegeven aan de kernbegrippen die bij het Ontzet een rol spelen als moed, trots en vrijheid. Om die eigenschappen en behoefte gaat het voor de Alkmaarders bij het jaarlijkse ontzet, zodat een kunstwerk dat daar op inspeelt bij hen op veel waardering kan rekenen. Van die drie is het begrip 'vrijheid' de belangrijkste. Dat was immers de reden om tegen de Spaanse overheersing op te staan en dat verzet ook na tegenslagen vol te houden. Een glaskunstwerk in het zuidelijke transeptraam van de Grote Kerk wordt bepaald door het overvloedig invallende (zon)licht, zodat bij de keuze voor dit thema een verbinding kan ontstaan door de wervende term *Het licht van de vrijheid*.

Afbeelding 5. Onthulling Maerten in Cyberspace door koningin Beatrix

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

4. Kwaliteit

Voor landelijke bekendheid is naast een groot draagvlak onder de Alkmaarders ook topkwaliteit belangrijk. De allure van het raam moet zodanig zijn dat, op z'n minst Nederlanders, de moeite nemen ervoor naar Alkmaar te komen. De kwaliteit van een raam wordt bepaald door het ontwerp en de uitvoering, waarbij de kunstenaar borg moet staan voor een hoogwaardig ontwerp en de glazenier, daarbij begeleid door de kunstenaar, voor de uitvoering. De keuze voor een kunstenaar en het verlenen van de opdracht voor het maken van het ontwerp is daarmee de belangrijkste stap naar kwaliteit kan goed opereren en samenwerken in een Nederlandse context met een Nederlandse opdrachtgever.

Het vinden van een kunstenaar die aan deze criteria voldoet vraagt een gedegen keuzeproces, dat in 10 verder wordt uitgewerkt. In hoofdlijnen gaat het om het maken van een shortlist door de adviseurs voor eigentijdse kunst in Nederland, het maken van een keuze daaruit op basis van de criteria en het benaderen van de hoogst scorende kunstenaars om vast te stellen of zij de opdracht willen aanvaarden en onder welke voorwaarden. Pas daarna kan sprake zijn van het opdrachtgevingsproces, waarin eveneens het bereiken van de beste kwaliteit de hoogste prioriteit krijgt.

Afbeelding 6. Het Covelensorgel uit 1511. Foto Mike Bink.

5. Blijvende aandacht

Het licht van de vrijheid blijft een actueel onderwerp, dat niet alleen de komende jaren de aandacht verdient, maar ook daarna. Hierin zijn drie fasen te onderscheiden, de jaren tot de plaatsing, het jaar 2023 en de jaren na de plaatsing.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

5.1. Jaren tot de plaatsing

Hierbij gaat de aandacht vooral uit naar het betrekken van de bewoners van stad en regio bij de realisatie van het raam en het verwerven van draagvlak voor de betekenis. Alle activiteiten zijn gericht op het verstrekken van informatie, de verbeelding door de kunstenaar en de positie van het raam als onderdeel van het monumentale interieur van de Grote Kerk. Concreet gaat het om bijeenkomsten in de kerk, nieuwsbrieven, aandacht in social media, krantenartikelen, excursies naar belangrijke ramen in Nederland en voordrachten door de kunstenaar. Geen inwoner mag het ontgaan dat er iets belangrijks gebeurt in Alkmaar. Doelgroepen zijn de Alkmaarse bevolking en de regio, bedrijfsleven, gemeentebestuur en instellingen voor cultuur en erfgoed. Maar ook buiten Alkmaar zijn doelgrepen te vinden als de belangrijkste dagbladen, de grote bedrijven en de fondsen.

5.2. Het jaar 2023

De plaatsing van het raam maakt onderdeel uit van het jubileum 450 jaar Alkmaars Ontzet, dat in handen is van De 8 October Vereniging Alkmaars Ontzet. Stichting HET GROTE RAAM wil daar graag aan bijdragen met een programma rond *Het licht van de vrijheid* met bijeenkomsten waarin een relatie wordt gelegd met vieringen in dat jaar die betrekking hebben op vrijheid, zoals 4 en 5 mei en 8 oktober. Het thema is ook de basis voor de zomerprogrammering van de Grote Kerk voor de voorjaars- en zomertentoonstelling en in het Stedelijk Museum. Voor de kerk kan worden gedacht aan fototentoonstellingen, podiumkunst en speciale aandacht voor de vroegere ramen van deze kerk en belangrijke ramen elders. Voor het museum aan een overzichtstentoonstelling werken van de kunstenaar. Het belangrijkste moment dat jaar is de onthulling van het raam met een PR-offensief, aandacht van alle belangrijke kranten en een viering die de inwoners van stad en regio bij zal blijven.

5.3. Jaren na de plaatsing

Ook na de plaatsing blijft het raam centraal staan bij vieringen in de kerk rond o.a. 4 en 5 mei en 8 oktober, die daar jaarlijks worden gehouden. Door de aandacht van de bezoekers te richten op het licht in de transeptramen kunnen sprekers het raam met *Het Licht van de vrijheid* onderdeel laten uitmaken van rede of voordracht. Daarnaast wordt het raam onderdeel van de collectie van de kerk en daardoor opgenomen in rondleidingen, publicaties voor bezoekers en schoolprogramma's die al plaatsvinden in de kerk. Voor de scholen, die steeds vaste groepen naar de kerk sturen, zodat alle kinderen aan de beurt komen, wordt rond het raam een educatief programma opgesteld. Jaarlijks wordt aan een kunstenaar een opdracht gegeven rond het thema een digitaal kunstwerk te vervaardigen, zodat onder het raam op een paneel een groeiende collectie te zien is op een digitaal paneel dat onderdeel uitmaakt van de permanente tentoonstelling van de kerk en waarop ook meer informatie te vinden is over het raam zelf. Het jaarlijkse digitale kunstwerk wordt bij de onthulling door de kunstenaar toegelicht en door een kunstcriticus wordt de verbinding gemaakt naar het thema.

Afbeelding 7. Koor met koorbanken uit de eerste helft van de zestiende eeuw. Foto Mike Bink.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

II. UITWERKING

6. Behoud van een belangrijke monumentale waarde

Het toevoegen van een nieuw raam aan de kerk betekent niet alleen het overdragen van kunst uit onze tijd aan generaties na ons, maar legt ook een zware verantwoordelijkheid op de generatie die dit raam aanbrengt. De kerk heeft tot zeker in de achttiende eeuw nog een aantal gekleurde ramen gehad, zoals nu nog te zien is in de Oude Kerk van Amsterdam. Maar wij hebben al eeuwen te maken met helder glas en de daarbij behorende, vaak geroemde, lichtinval. Een nieuw raam moet voldoen aan beide elementen: een eigentijds kunstwerk nalaten aan de stad voor volgende generaties, maar zonder dat dit afbreuk doet aan de lichtinval.

Afbeelding 8. Recent gerestaureerde gewelfschildering in de consistorie. Foto Rick Akkerman.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

7. Ambities nader uitgewerkt.

Aan de hand van relevante ontwikkelingen heeft het bestuur een SWOT-analyse opgesteld met de volgende samenvatting:

sterk De Stichting HET GROTE RAAM kent een goede samenwerking met de gemeente Alkmaar en met alle betrokkenen rond de kerk. De stichting kan gebruik maken van de daar aanwezige expertise en krijgt steun bij fondsenwerving. Er zijn ook goede relaties met hogere overheden en landelijke fondsen en instellingen.	zwak Het plaatsen van ramen in de Grote Sint Laurenskerk kent geen traditie. Het draagvlak daarvoor is dus nog geen automatisme.
kansen Er is bij de bevolking een groeiende belangstelling voor cultureel erfgoed, hetgeen blijkt uit de groeiende bezoekersaantallen voor monumenten en musea. Dit geldt ook voor Alkmaar. Dit is gunstig voor de positie van de Grote Sint Laurenskerk in het algemeen en dit raam in het bijzonder.	bedreigingen In Alkmaar is ook geen traditie van bijdragen aan culturele doelen. Daardoor is er ook veel enthousiasme nodig om die traditie in dit geval te vestigen.

Om in Alkmaar een verschuiving te bereiken in de traditie van het toevoegen van nieuwe ramen aan de kerk en van het bijdragen aan culturele doelen is de verdere vergroting van het draagvlak een eerste prioriteit. Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de gemeente en de bij de kerk betrokken partners daarvoor aanbieden. Ook kan dat worden bereikt door bezoekers aan de kerk zoveel mogelijk te informeren over de voortgang van het project, zodat daar ook buiten Alkmaar bekendheid aan wordt gegeven.

Afbeelding 9. Herenkamer met schoorsteenstuk uit de eerste helft van de negentiende eeuw. Foto Mike Bink.

Een nieuw meesterwerk voor de Grote Kerk van Alkmaar. Een visiedocument, vastgesteld in het bestuur van de Stichting HET GROTE RAAM op 16-6-2020. Meer informatie en een publieksversie van dit document beschikbaar op www.hetgroteraam.nl.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

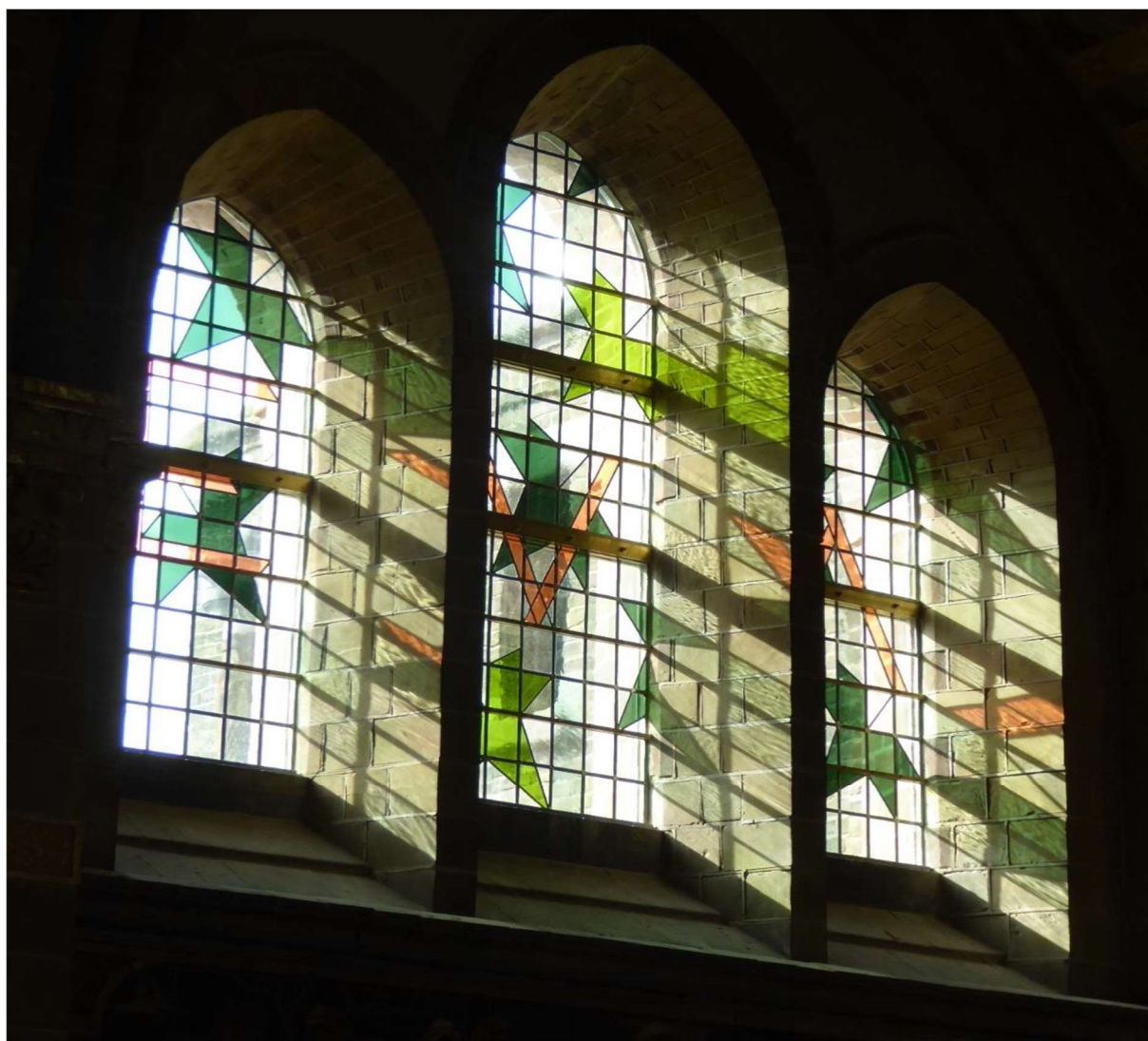
STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

8. Voorbeelden van belangrijke recente kunstramen in andere Nederlandse kerken

Al vanaf het begin van de kerkenbouw in Nederland was er de gewoonte om kunstwerken in de vorm van ramen aan het interieur toe te voegen. Waren dat in het begin nog religieuze voorstellingen, zeker na de reformatie in de tweede helft van de zestiende eeuw werd dit meer profaan. Veel van die werken werden geschenken door particulieren, gilden en verenigingen. In de laatste eeuwen hingen de gekozen thema's samen met historische gebeurtenissen als de stichting van een stad of dorp, de Republiek der Zeven Provinciën of het bereiken van een vrede. Met name zeer veel ramen in de grote stadskerken in Nederland getuigen daarvan. De traditie van het aanbrengen van ramen van kunstenaars is zonder onderbreking blijven bestaan tot op heden. Ook recent zijn in Nederland veel ramen geschenken aan kerken. Voorbeelden zijn:

- Bevrijdingsramen Sint Janskerk in Gouda (1947) en Nieuwe Kerk Amsterdam (1995)
- Koningin Beatrixraam (2005) in de Grote Kerk van Apeldoorn
- Vrede en verdraagzaamheid (2008) in de Oude Bavo in Haarlem
- Oude en Nieuwe Testament (2016) in de Nieuwe Bavo in Haarlem

Afbeelding 10. Raam van Jan Dibbets in de Nieuwe Bavo in Haarlem.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

9. Voorbeelden in buitenlandse kerken

De traditie van het aanbrengen van kunstwerken in de vorm van (gebrandschilderde) ramen beperkt zich niet tot Nederland. Ook in de omliggende landen zijn recent ramen aangebracht die internationaal aandacht kregen. Zowel in Frankrijk, Engeland en Duitsland zijn nog recent ramen ontworpen en uitgevoerd die stoelen op zeven eeuwen kunstproductie. Voorbeelden zijn die van Gerhard Richter in de Dom van Keulen, David Hockney in Westminster Abbey en van wat eerdere datum van Marc Chagall in de kathedraal van Reims.

10. De keuze van de kunstenaar

Kernvraag

Bij het initiatief om met het Grote Raam in het zuidtransept van de Grote of St. Laurenskerk een nieuw kunstwerk aan de stad Alkmaar te schenken is van meet af aan het idee geweest om daarvoor een kunstenaar uit te nodigen van internationale statuur. De opdracht zou moeten worden uitgevoerd door een kunstenaar die heeft bewezen een hoogwaardig monumentaal kunstwerk van universele en duurzame zeggingskracht te kunnen creëren – dat staat voorop – maar door wier of wiens reputatie bovendien Alkmaar met een klap op de kaart van de internationale kunstwereld wordt gezet en de Grote Kerk uitgroeit tot een must-see bestemming voor (inter)nationale kunstliefhebbers en cultuurtoeristen. Welke kunstenaar is de beste keus voor deze opdracht?

Procedure

De Stichting Het Grote Raam is opdrachtgever van het kunstwerk. Het bestuur is daarom verantwoordelijke voor de keuze, maar laat zich daarbij leiden door het advies van externe deskundigen. Deze doen een voordracht met drie kunstenaarsnamen. Op basis van de voordracht spreekt het bestuur zijn voorkeur uit voor één kunstenaar, die gevraagd zal worden om een schetsontwerp voor het Grote Raam-kunstwerk te maken. Na beoordeling van het schetsontwerp aan de hand van het program van eisen, beoogde artistieke kwaliteit en de technische en financiële haalbaarheid geeft de Stichting de kunstenaar opdracht om het kunstwerk uit te voeren.

Adviseurs

In het voortraject zijn daartoe verschillende deskundigen in het museale en artistieke veld geraadpleegd over aanpak van het project, thematiek, kunstenaarsselectie etc. Voor de keuze van de kunstenaars worden de diensten gevraagd van door twee externe adviseurs:

- Hendrik Driessen, 30 jaar lang directeur van De Pont, Tilburg internationaal toonaangevend museum voor moderne kunst en nu o.a. lid van de Raad van Toezicht van het Frans Hals Museum in Haarlem; en
- Bart Rutten, artistiek directeur van Centraal Museum Utrecht, daarvoor hoofd collecties van Stedelijk Museum Amsterdam en sinds december 2019 lid van de Raad van Toezicht van Stedelijk Museum Alkmaar.

Beide beschikken over actuele kennis van de hedendaagse beeldende kunst en een uitgebreid internationaal netwerk in de kunstwereld. De adviseurs kennen Alkmaar en de Grote Kerk. Hendrik Driessen heeft voor dit doel de Grote Kerk in 2020 bezocht.

Criteria

Voor het selecteren van kunstenaars voor de Grote Raam-opdracht worden de volgende criteria gehanteerd. De kunstenaar:

- heeft aantoonbare ervaring met het creëren van een hoogwaardig kunstwerk op monumentale schaal;
- is in staat het thema n.a.v. 450 jaar Alkmaars Ontzet, te weten 'het licht van de vrijheid' te vertalen naar een sterk artistiek concept met universele zeggingskracht;
- is niet alleen conceptueel sterk, maar weet het concept bovendien te vertalen naar beelden en vormen die in vaktechnisch, ambachtelijk opzicht overtuigen en de zintuigen en het gevoel van de beschouwer aanspreken. Met andere woorden: het werk van de kunstenaar bereikt niet alleen het hoofd, maar beroert ook het oog en het hart van de beschouwer;
- heeft eerder werk gemaakt dat impact had bij een breed publiek;

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

- o heeft niet eerder een kerkraamkunstwerk gemaakt. Voor de gekozen kunstenaar is het een nieuw soort opdracht, een primeur;
- o heeft een sterke reputatie in de internationale kunstwereld en is bekend bij het internationale kunstpubliek en de nationale cultuurliefhebber;
- o kan goed opereren en samenwerken in een Nederlandse context met een Nederlandse opdrachtgever.

11. Planning

Het proces van plannen maken tot uitvoeren neemt bijna 3 jaar in beslag en bestaat uit een voorbereidings- en een uitvoeringsfase. Beide fasen kennen go/no-go besluiten, die bepalen of met de volgende fase kan worden begonnen. Onderstaand is een globale weergave van de planning opgenomen. De planning zelf is opgenomen in bijlage 1.

Afbeelding 11. In de Grote Kerk van Gouda, het Erasmusraam van Marc Mulders. Foto Rinus Lasschuyt.

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

Vorbereidingsfase

Eerste deelfase (afgerond)

- ☐ Opstellen randvoorwaarden en programma van eisen.
- ☐ Definitieve besluitvorming over processtappen en organisatie.

Tweede deelfase medio 2020

- ☐ Door een team van bekende deskundigen, die bekend zijn met de internationale kunstwereld Hendrik Driessen (directeur Museum De Pont) en Bart Rutten (directeur Centraal Museum Utrecht) een shortlist laten opstellen van drie kandidaten. Het voorstel is voorzien van een motivering voor het bestuur.

Derde deelfase medio 2020

- ☐ Aan de hand het in 10 weergegeven deelproces een keuze maken uit de shortlist.
- ☐ Werven budget voor opdrachtverlening aan de kunstenaar.
- ☐ Go/no-go opdrachtverlening.

Vierde deelfase september 2020

- ☐ In deze fase wordt opdracht verstrekt aan de kunstenaar.

Vijfde deelfase eind 2020

- ☐ Bestuur beoordeelt het ontwerp aan de hand van de criteria kwaliteit, randvoorwaarden en programma van eisen, financiële haalbaarheid en sponsor- en fondsenwervingspotentie.
- ☐ Go/no-go verkrijgen draagvlak, vergunningprocedure en fondsenwerving.

Uitvoeringsfase

Zesde deelfase aanvang 2021

- ☐ Sponsor- en fondsenwervingscampagne met draagvlakcampagne Alkmaar en de regio.
- ☐ Aanvang vergunningprocedure.

Zevende deelfase september 2022

- ☐ Bij 70% resultaat en met perspectief op 100% van de campagne fondsenwerving en sponsorcampagne opdracht geven voor uitvoering.

In alle daarvoor relevante fases betrekken wij Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar voor advies.

12. Financiën: kosten en opbrengsten

De kosten van het raam zijn afhankelijk van de gekozen techniek in het ontwerp, omdat bijvoorbeeld gebrandschilderd glas veel meer arbeid vraagt dan composities van helder gekleurd glas, zoals bijvoorbeeld is toegepast in de Nieuwe Bavo in Haarlem. Naar verwachting zullen deze kosten in totaal tussen de € 500.000 en € 1.000.000 bedragen.

Om die middelen te verwerven zijn activiteiten nodig voor sponsoring, fondsenwerving en subsidiëring. De ervaringen van elders zijn dat het aanbrengen van een dergelijk raam op grote steun van geldgevers kan rekenen.

Om te komen tot een ontwerp dat voldoet aan alle eisen is een proces nodig dat ongeveer € 50.000 kost, inclusief de vergoeding voor de kunstenaar die het ontwerp maakt. Ook voor deze fase wordt ingezet op fondsenwerving en subsidiëring.

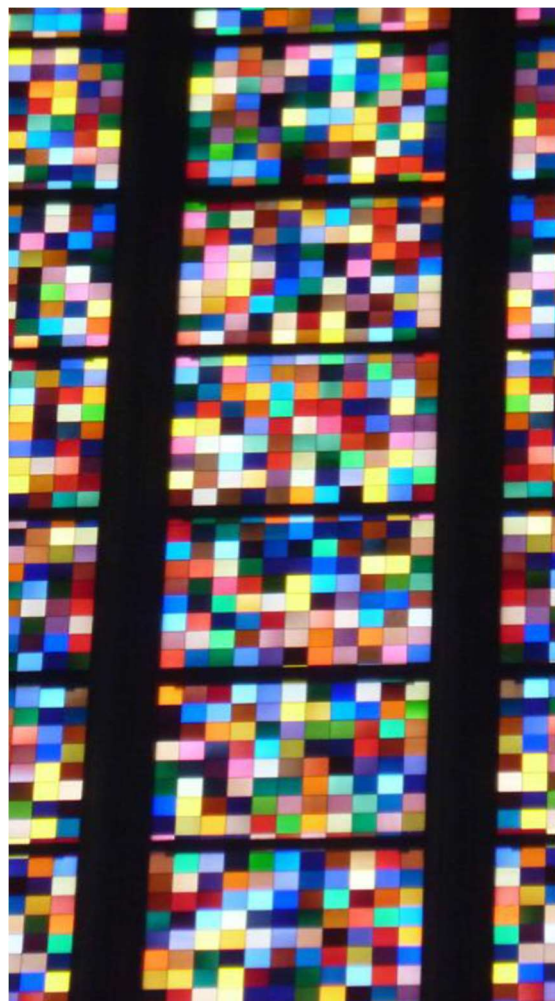
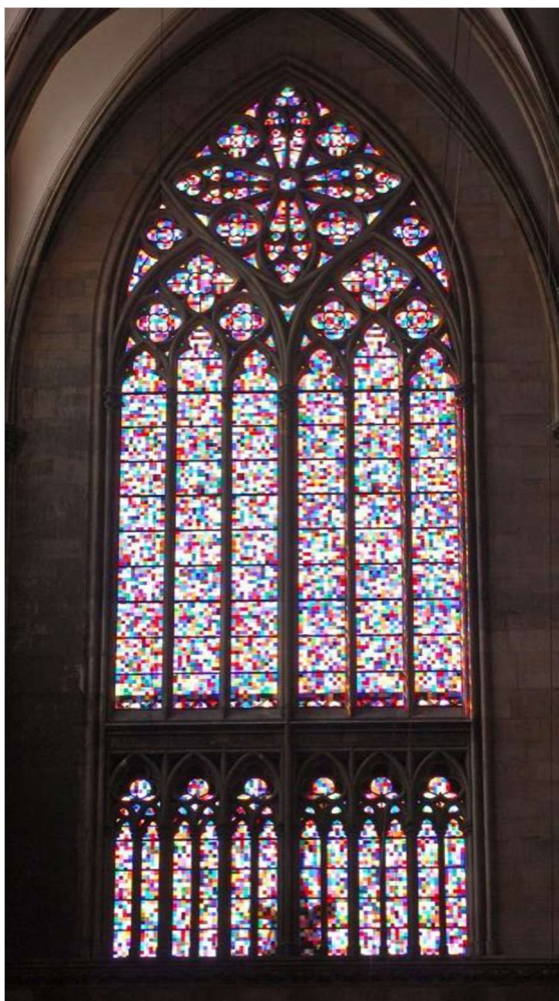
HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

Niet in geld aan te geven, maar belangrijk om bij de eisen mee te nemen, is de opbrengst die ontstaat door een toename van bezoekers aan de kerk en dus aan Alkmaar. Het moet dus een raam worden dat zichzelf, de kerk en Alkmaar goed verkoopt.

Afbeelding 12 en 12a. Het raam van Gerhard Richter in de Dom van Keulen met een detail.

13. Organisatie

De stichting is op 23 september 2019 opgericht met als bestuur:

- o Gerjon Rooker (adviseur RAADHUIS en creatief directeur Doss Event Support)
- o Peter Blaauboer (directeur-bestuurder Theater de Vest en Grote Sint Laurenskerk)
- o Patrick van Mil (directeur-bestuurder Stedelijk Museum Alkmaar)
- o Jos Krieckaert (secretaris-penningmeester Behoud Monumentale kerken Alkmaar)
- o Gert van Kleef (adviseur Grote Sint Laurenskerk)

HET GROTE RAAM

EEN NIEUW MEESTERWERK
VOOR ALKMAAR

STICHTING HET GROTE RAAM ALKMAAR

CANADAPLEIN 2 1811 KE

Afbeelding 13. Een raam van David Hockney in Westminster Abbey is een grote publiekstrekker. Foto Alan Williams.